

УДК 351.73(477)

К.О. ПАРУБІН, Харківський національний університет внутрішніх справ

ПРІОРИТЕТНІСТЬ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЯК ОСНОВНА ЗАСАДА РЕАЛІЗАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ ОРГАНІВ ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

Ключові слова: інформатизація, інформаційна система, інформаційно-комунікаційні технології, інформаційний простір, інформаційне суспільство, принципи дії інформаційних систем

Загальне поняття «інформаційно-комунікаційні технології» розглядається дещо спрощено, звужено та відокремлено від контексту поняття «інформаційне забезпечення», що безумовно вимагає проведення ґрунтовного аналізу його змісту.

Дослідженню розвитку інформаційно-комунікаційних технологій у діяльності органів внутрішніх справ значної уваги не приділялось, але науковим підґрунтям для розкриття даної проблематики є праці таких науковців, як: М. Ануфрієв, О. Бандурка, І. Голосніченко, Є. Додін, Р. Калюжний, І. Казанчук, А. Комзюк, М. Корнієнко, В. Петков, М. Тучак, О. Фролова тощо. Вказані автори досліджували окремі питання інформаційного забезпечення в різних аспектах державного і відомчого управління, кримінально-правові, кримінологічні, психологічні, оперативно-розшукові та інші галузеві значущі аспекти. Метою роботи є аналіз стану забезпечення органів внутрішніх справ України сучасними інформаційними ресурсами з метою організації адекватної системи управління інформаційною системою ОВС України.

Інформація сьогодні – це визначальний фактор розвитку економічної, технічної, правової та наукової сфер людської діяльності. Не можна не погодитися з О.А. Городовим, який вважає, що «поняття інформації як центральне в природничо-наукових галузях знань залишається одним із найбільш спірних і таких, що виявляє суперечності» [1, с.305].

Сьогодні ми спостерігаємо зростання інформатизації суспільства, в Україні постійно зростає та поновлюється парк комп'ютерної техніки, сучасних систем та засобів телекомунікацій, зв'язку; високою є ступінь інформатизації сфери економіки. Треба відмітити, що ступінь розбудови інформаційного суспільства в Україні є недостатнім і не відповідає потенціалу та можливостям нашої держави.

Впровадженню та розвитку інформаційно-комунікаційних технологій у правоохоронних органах присвячена велика кількість нормативно-правових актів, зокрема, Закон України «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні», Укази Президента України «Про першочергові завдання щодо впровадження новітніх інформаційних технологій» від 20.10.2005 р. № 1497 і «Про Єдину комп'ютерну інформаційну систему правоохоронних органів з питань боротьби зі злочинністю» від 31.01.2006 р. № 80, та наказ Міністерства внутрішніх справ України від 02.02.2006 р. № 112, яким затверджено Програму створення єдиної цифрової відомчої телекомунікаційної мережі МВС України з метою суттєвого покращання управління органами і підрозділами органів внутрішніх справ.

Ці передумови дають підстави вважати, що вітчизняний ринок інформаційно-комунікаційних технологій (надалі – ІКТ) перебуває у стані активного розвитку. Так, згідно Закону України «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні», одним з головних пріоритетів України є прагнення побудувати спрямоване на розвиток інформаційне суспільство [2, с.101]. Розвиток інфор-

маційного суспільства в Україні та впровадження новітніх ІКТ в усі сфери суспільного життя і в діяльність органів державної влади та органів місцевого самоврядування визначається одним з пріоритетних напрямів державної політики.

Закон підкреслює, що одним із основних перешкод до розвитку інформаційного суспільства та становлення його на відповідному рівні є те що «рівень інформатизації деяких державних органів є низьким» [2, с.102]

Насправді, сьогодні у країні склалася така ситуація, що на території України діють окремі недержавні організації та приватні особи, які у своїй діяльності використовують найсучасніші інформаційні технології, в той час, коли державні органи, зокрема ОВС, користуються технологіями минулого століття, які в чималій мірі застаріли й не виконують покладених на них функцій. Боротьба з правопорушеннями досягалася загальною централізацією інформаційних обліків. Принципи побудови відображали притаманний для того періоду рівень розвитку технічних засобів і досягнень технології. Проте, поступово склалася ситуація, коли програмно-технічна база загальновідомчих інформаційних підсистем органів внутрішніх справ перестала відповідати сучасності.

Так, наприклад, принципи дії системи Баз даних, заснованої у 60–80-х роках минулого століття, діють й у сучасній практиці ОВС, не будучи вдосконаленими за вимогами сьогодення, водночас паралельно з нею не тільки діють, та вдосконалюються принципи роботи таких баз даних, як «Сronos», «DreamTeam», «Access», тощо, які перебувають у вільному продажу.

Беручи за приклад програму створення баз даних «Сronos», треба зазначити, що майже за 20 років роботи цієї компанії, принципи дії програми було змінено декілька разів, що у свою чергу призвело до таких можливостей як автоматична обробка запитів на перевірку даних з інформаційних масивів, у тому числі

у «пакетному» режимі; зберігання аудіо-, фото- та відеоматеріалів, що відносяться до об'єкта запиту; створення архіву формальних досьє на об'єкти перевірки; автоматизація діяльності операторів інформаційних підрозділів виконують функції виконання запитів на перевірку інформації по базах (масивів) даних; автоматизація діяльності бізнес-аналітиків при вирішенні аналітичних завдань (аналіз кількості і якості запитів, аналіз прийнятих рішень по запитах, аналіз виробничого навантаження на операторів, бізнес аналіз і т.д.); самостійне підключення інформаційних масивів.

У деяких випадках навіть працівники міліції за отриманням інформації змушені звертатися до інтернету, наприклад, таких сайтів, як «facebook.com», «vkontakte.ru» та інших, де отримання інформації не обтяжено бюрократичною проволокою, а також сама інформація іноді є найбільш повною, ніж в абд. чи варто згадати про «чорний ринок» інформаційних баз даних, які містять навіть деяку інформацію оперативного характеру та доступні цивільним особам.

Звісно, розвиток науки, техніки, введення у дію новітніх технологій, розбудова суспільства на засадах демократії обумовлює зміни й у роботі органів внутрішніх справ, і, насамперед, тих їхніх підрозділів, які тісно співпрацюють з населенням. Таких змін вимагає робота, наприклад, дільничних інспекторів міліції і це не може не відобразитися у діяльності ОВС, що сприяє широкому використанню персональної комп'ютерної техніки, поширенню сфери її застосування серед працівників міліції.

Треба відмітити, що у результаті широкого використання сучасних технологій виникли позитивні тенденції, серед яких: загальне підвищення рівня комп'ютерної та інтерактивної грамотності працівників ОВС; розширення переліку комп'ютеризованих інформаційних підсистем; поширення «географії» використання сучасних засобів комп'ютерної техніки в діяльності усіх ланок органів внутрішніх справ; поширення технологій без паперової

обробки даних; створення комп'ютерної мережі обміну інформацією. Нажаль використання сучасних ІКТ впроваджується лише у приватному порядку окремими працівниками міліції, та обумовлено тільки особистим прагненням до розвитку застосування сучасних інформаційно-комунікаційних технологій в ОВС України.

Але й необхідно зазначити той факт, що застосування комп'ютерної техніки при несистемному визначенні її місця та ролі в інформаційному забезпеченні діяльності міліції іноді має й такі негативні наслідки, як дублювання функцій інформаційних підрозділів у галузевих службах; нераціональне використання коштів на придбання та розроблення програмно-технічних комп'ютеризованих інформаційних підсистем; порушення режиму таємності та незахищеність банків даних. Така ситуація змушує наголошувати на неефективності сьогоденного інформаційного забезпечення органів внутрішніх справ та й можливостей боротьби з правопорушеннями.

Відповідно, все вищезгадане, ставить пріоритетним питання розвитку інформаційно-комунікаційних технологій як заставу реалізації національної політики інформатизації ОВС. Виникає необхідність підтримки інформаційної системи в органах внутрішніх справ у такому стані, щоб вони могли виконувати функції і завдання, визначені державою і суспільством.

Пошук шляхів вдосконалення інформаційно-комунікаційних технологій, що застосовуються в ОВС ведеться в різних напрямках. Визначимося у деяких з них:

- уточнення функцій організації, ступеня їх централізації і децентралізації;
- розподіл прав і обов'язків між підрозділами виконавцями в апараті управління і на місцях;
- уникнення непотрібного дублювання і багатоступінчастості;
- раціоналізація системи підпорядкованості та відповідальності за прийняття рішень.

В сучасних умовах всі ці напрямки мають розвиватися не тільки на базі теорії організації, але й на основі досягнень інформатизації, зокрема новітніх засобів зв'язку та комп'ютерної техніки. Роблячи висновки й підбиваючи підсумок даної роботи, відзначимо, що наявність інформації є невід'ємним гарантом ефективності функціонування правоохоронних органів, зокрема, їх протидії злочинності.

Наявність інформації у підрозділах ОВС дозволяє визначити перспективи змін обсягу роботи органів внутрішніх справ, зробити висновки про те, на яких ділянках роботи мають бути зосереджені основні зусилля органів внутрішніх справ, які регіони, об'єкти й галузі економіки вимагають більшого профілактичного впливу, як найбільш раціонально розподілити сили і засоби ОВС, як їх використати, які корективи потрібно вносити у форми і методи їх роботи.

Але проведеним аналізом ми відзначили, що процес запровадження в органах внутрішніх справ інформаційних технологій не є досконалим та на десятиріччя відстає від сучасних технологій, які використовуються сьогодні у суспільстві. При усій жалюгідності ситуації, не варто впускати загальновідомий факт, який полягає в тому, що швидкість вдосконалення ІКТ у всесвіті, проходить набагато скоріше, ніж то було 50 років назад.

Виходячи з викладеного, можна зробити висновок, що, стратегія сьогодення розвитку системи інформаційного забезпечення ОВС полягає в оптимізації інформаційного забезпечення ОВС, та відповідності принципам дії сучасних технологій, що у майбутньому допоможе здолати всі перешкоди в інформаційному забезпеченні діяльності органів внутрішніх справ і підвищити ефективність протидії злочинності.

ЛІТЕРАТУРА

1. ГОРДОВ О. А. ОСНОВИ ІНФОРМАЦІЙНОГО

**ПРАВА РОССИИ : УЧЕБ.
ПОСОБИЕ / О. А. ГОРОДОВ. –
М. : ЮРИД. ЦЕНТР ПРЕСС,
2003. – 305 С.**

2. Закон України «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні» // ВВР України. – 2007. – № 12. – Ст. 102.

Парубін К. О. Пріоритетність розвитку інформаційно-комунікаційних технологій як основна засада реалізації національної політики інформатизації органів внутрішніх справ України / К. О. Парубін // Форум права. – 2011. – № 3. – С. 583–586 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2011-3/1Prkovsu.pdf>

Розглядається питання розвитку інформаційно-комунікаційних технологій, як основної засади реалізації національної політики інформатизації ОВС України. Визначені принципи впровадження та розвитку новітніх інформаційно-комунікаційних технологій у діяльність міліції та створення ефективної системи інформаційного забезпечення органів внутрішніх справ України.

Парубин К.О. Приоритетность развития информационно-коммуникационных технологий как основной принцип реализации национальной политики информатизации органов внутренних дел Украины

Рассматривается вопрос развития информационно-коммуникационных технологий, как основного принципа реализации национальной политики информатизации ОВД Украины. Определены принципы внедрения и развития новейших информационно-коммуникационных технологий в деятельности милиции и создания эффективной системы информационного обеспечения органов внутренних дел Украины.

Parubin K.O. Priority of Evolution of Informational-Communication Production Engineering as the Philosophy of Implementation of a National Policy of Normalization of Law-Enforcement Bodies of Ukraine

This issue under consideration of development information and communication technologies, as a basic principle of the realization of a national informatization policy Ukraine is considered. Principles of introduction and development of the newest information-communication technologies in militia activity and making of effective system of information support of law-enforcement bodies of Ukraine are spotted.